

udbetaling til den enkelte i form af lige andele til alle lønmodtagere i det enkelte amt.

Beslutning herom træffes i folketingsåret 1991-92.

Alt i alt er det samlede formål med forslaget om en overskudsdelingsreform på en gang at skabe grundlag for lønmodtagernes medbestemmelse over egen arbejdssituation og selvstændige ansvar i arbejds- og produktionslivet og samtidig fremme den nødvendige omstilling, udbygning og fornyelse af dansk produktion til de nye vækstområder og dermed sikre et fremtidigt stabilt grundlag for bedre beskæftigelse og større velfærd.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Den foreslåede igangsættelse fra 1. januar 1987 betyder, at der bliver god tid til forberedelse af ordningen i de enkelte virksomheder. Virksomhedsfondene vil først blive etableret i løbet af 1988, idet der indbetales på baggrund af overskudet i det foregående år.

Alle former for virksomhed skal være omfattet af pligten til at dele overskuddet med de ansatte.

Det drejer sig om aktieselskaber, anpartsselskaber, interessentselskaber, kommanditselskaber, fondsejede og selvejende virksomheder, andelsselskaber, kooperative virksomheder og enkeltmandsejede virksomheder.

For nogle af disse virksomhedstyper, bl.a. personligt ejede virksomheder og andelsselskaber, vil der være behov for ændring i lovgivningen eller etablering af et helt nyt lovgrundlag.

I offentligt ejede virksomheder, hvor stat, amt og kommuner har indskudt økonomiske midler, og som i øvrigt er organiseret som et selskab el.lign., f.eks. et koncessioneret selskab, er det naturligt, at lønmodtagerne også opnår medejendomsret på lige fod med private selskaber.

Særlige regler må overvejes for delingen og placeringen af overskud i koncerner og udenlandsk ejede virksomheder. Herunder må der tages højde for, at det i dag er muligt at lægge overskuddet dér, hvor ledelsen ønsker det, f.eks. i moderselskabet i København, i et datterselskab i provinsen eller i et skattely udenlands.

Det overskud, en multinational koncern skal dele, kan f.eks. være en andel af overskuddet i samtlige koncernens virksomheder svarende til den andel af koncernens omsætning, der ligger i Danmark.

Værditilvæksten i danske virksomheder må bl.a. ses som resultatet af et samvirke mellem private

virksomheder og det offentlige. De offentligt ansatte har således ligesom de privat ansatte deres væsentlige andel i et godt resultat i dansk erhvervsliv. Derfor bør den offentlige sektor, inklusive den offentlige forvaltning, være omfattet af overskudsdelingsreformen fra starten. Ligestillingen mellem de offentligt og privat ansatte sker ved, at staten for samtlige offentligt ansatte bidrager med samme beløb pr. ansat som den gennemsnitlige overskudsandel pr. ansat i den private sektor. Statens bidrag beregnes på grundlag af det umiddelbart forudgående regnskabsår for danske virksomheder.

Reel medbestemmelse på arbejdspladsen for ansatte i staten, amter og kommuner skal sikres gennem ændringer af eksisterende regelsæt om samarbejde og samarbejdsudvalg (SU). Regelsættene skal bl.a. gøres forpligtende, binde den administrative ledelse til på alle niveauer at føre bestemmelserne ud i praksis, sikre de ansattes medvirken i alle faser af den administrative beslutningsproces og tilvejebringe tilstrækkelige muligheder for information af de ansatte og uddannelse af SU-repræsentanterne.

Formålet med en obligatorisk overskudsdeling er dels at sikre et økonomisk grundlag for lønmodtagernes medbestemmelse, dels at medvirke til en forøgelse af investeringerne og fornyelse af produktionen. Det skal understreges, at overskudsdelingsordningen har et andet sigte end de bonusarrangementer o.lign., der indgås på mange virksomheder i disse år. Sådanne bonusaftaler er fortsat et anliggende mellem de lokale forhandlingsparter, og retten til at indgå aftaler herom berøres ikke af overskudsdelingsreformen.

Ad 2

I virksomhedsfonden optages lønmodtagernes overskudsandel som hovedregel i form af aktier i virksomheden eller for andre virksomhedsformer som kapital ligestillet med den eksisterende ejerkapital. Vilkårene herfor fremgår af aftalen mellem ejeren og de ansatte. Denne aftaleform gør det muligt at tilpasse fondsopbygningen til den enkelte virksomhed. Men samtidig vil det være både hensigtsmæssigt og nødvendigt med visse minimumsrammer for disse aftaler med hensyn til varighed og teknik. Principielt bør der være tale om flerårige aftaler, og målet må være en sådan sammensætning af lønmodtagernes kapitalandel, at den svarer til den øvrige ansvarlige ejerkapital.

Der må fastsættes regler for den juridiske opbygning af virksomhedsfondene og visse fælles